ВЕСЕЛКА
THE RAINBOW
ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ

Рік II | Жовтень 1955 | Ч. 10 (14)

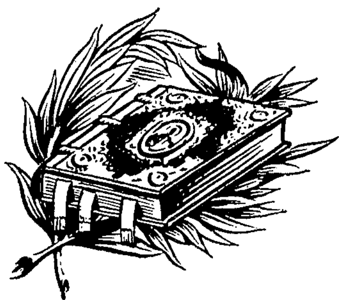

БУДЕМО ЧИТАТИ

У млі дрімає далеч синя,
Пожовкли трави, листя, ліс,
І золотисте павутиння
Обмотує вершки беріз.

І в місті, в парку в'януть квіти
І кажуть сонечку: „Прощай!"
В ставку не ловлять рибок діти,
Затих на клюмбах водограй.

Та нам не піддаватись тузі,
І на негоду в нас є лік:
Давайте книжку, милі друзі!
Хай мудрість славиться повік!

ДИТЯЧА СВІТЛИЦЯ

У нашій дитячій світлиці
Привітно і весело все —
Там сонце у вікна сміється,
В дарунок нам радість несе.

Те сонечко миле, що гріє
І будить природу зо сну,
У серце нам золотом сіє
Бадьорість і втіху ясну.

В світлиці побілені стіни,
Чистенькі столи і лавки —
Розвісим по стінах картини
Та ще й приберем в рушники.

На покутті радість посадим,
Щоб нам за хазяйку була,
Щоб нашу дитячу громаду
Від смутків усе стерегла.

Ми двері журбі зачинили
І лиха не впустим сюди —
Дай, Боже, щоб завжди гостили
Між нами самі гаразди.

Там книжка нас кличе цікава —
До неї ми горнемось все:
Вона нас на крилах уяви
В далекі світи понесе.

І пісня нас рідна чекає —
Ми любимо дуже її:
Край Рідний вона нагадає,
Співучі луги і гаї.

Світи ж нам ти, сонце пресвітле,
І світлом світлицю налий,
Щоб ми виростали, мов квіти,
На славу Вітчизні своїй.

Ролягник

НАША БІБЛІОТЕКА

Славне було в Україні товариство „Просвіта". Свій осідок мало воно у Львові, його відділи-філії були в кожному місті, а в селах були читальні. Товариство це видавало багато книжок і дбало про те, щоб у кожному місті й містечку та в кожному селі була українська бібліотека.

Товариство „Просвіта" завело дуже гарний звичай влаштовувати у місяці жовтні — місяць книжки. У той час всі українські книгарні продавали книжки по нижчих цінах, всюди влаштовували свята книжки, а бібліотеки купували тоді більше книжок, як звичайно. В українських рідних школах і в дитячих світлицях діти й молодь влаштовували також свої дитячі свята книжки, а кожна дитина діставала від батьків нові книжечки та гарну шафку з поличками на скарбницю-бібліотеку.

Любили діти рідну книжку, а книжка за те розказувала їм про славне минуле України, про великих людей, про чарівні й цікаві пригоди, про всякі дива й чуда в широкому світі...

Вірш на першій сторінці п. н. „Будемо читати" написав Р. Завадович, ілюстрацію „Діти читають" виконав М .Левицький.

Хоч ми тепер не в Україні, але тим більше любимо й шануємо рідну книжку. Ми, українські діти, і тепер у місяці жовтні стараємося особливо збагатити нашу дитячу скарбницю-бібліотеку новими вартісними книжками, впорядковуємо їх у своїх шафках, оправляємо в папір чи в тверді обкладинки, списуємо в каталозі. А в довгі осінні й зимові вечори читаємо їх чи про себе чи вголос. Вивчаємо напам'ять гарні вірші, розказуємо прочитані оповідання.

У нашій бібліотеці зберігаємо також дуже пильно всі числа „Веселки", щоб в місяці грудні оправити їх в одну велику книгу. У „Веселці" були і є завжди поради, що читати, які корисні й гарні рідні книжки придбати. Перевірте, чи маєте вже всі ті книжки, що їх радить придбати „Веселка". Хай росте-збагачується у кожній хаті рідна дитяча бібліотека. Це — найкраща прикраса кожного дому і гордість кожної української дитини!

Анумо, діти, хто з вас похвалиться найкращою і найбагатшою бібліотекою? Хто пришле свою фотознімку із своєю бібліотекою? Радо вмістимо у „Веселці"!

Іван Людим

МОЛОДИЙ КОЛЮМБ

Вузькими вуличками славного італійського міста Генуї бігав колись жвавий хлопчик Христофор. Було це п'ятсот років тому, тоді місто Ґенуя славилося по всьому світі. Це місто лежало над морем і до його порту заходили кораблі з різних країн.

Батьки Христофора були ткачі. Мешкання Колюмбів було темне й тісне. Освітлювалось воно лише одним вузеньким вікном. Біля цього вікна висиджував Христофор, приготовляючи вовну.

Домашня праця не цікавила хлопця. Він часто втікав на узбережжя, де віяв морський вітер, де літали рибалки[1] і посувалися білі вітрила струнких кораблів.

Присівши на камені біля пристані, він довго дивився, як бігають звинні моряки, виладовуючи товари з далеких країн. Хлопець дивився на важкі паки шовку, перцю, кориці й інших товарів. Він знав, що ці товари дуже дорогі й що їх можуть купувати тільки дуже заможні люди.

Христофор дуже хотів побачити ці дивні країни, звідки привозять такі дорогоцінні речі. Варто задля цього відірватися від дому й поплисти у світ, — як пливе ось цей вітрильник, що оминув вже затоку й виходить у широке море. Здається, він потопає у морі: вже самого корабля не видно, лише золотяться на сонці його вітрила. А тепер і нижні вітрила поринули у воду. Залишився ще вершечок щогли на кілька хвилин, щоб і собі увійти під обрій . . .

Христофор глибоко замислюється. Він уважно дивиться на круглий камінь, обертаючи його в руках. Хлопець уявляє, що його палець — це корабель. Якщо піднести камінь нарівні з оком і посувати по камені пальцем, то палець поволі зникає, поринаючи униз. Це тому, що камінь кулястої форми. Чи ж не тому й корабель так дивно зникає на морі, що земля куляста?

Палець посувається далі й далі навколо каменя і вертається, звідки вийшов. Отож і корабель, пливучи постійно вперед, повинен вернутися на те саме місце. А якщо так . . . Шалені гадки охоплюють гарячу голову хлопця. Він бачить, як кораблі обпливають світ навколо. Він так хотів би поділитися з кимнебудь своїми думками, але не сміє, — наче знає, що усі сміялися б з нього . . .

Бо ж усі кажуть, що земля плоска і десь далеко кінчається. На сході є землі, по яких можна мандрувати, але на заході — сама вода. У цій воді водяться дивовижні морські звірі. З безодень здіймаються високі хвилі — немає дороги туди навіть найміцнішим кораблям. А якщо який зухвалець попливе ще далі, то йому вже ніколи не вернутися додому. Там далі кінець землі, там море падає у прірву, і в цю прірву скотиться й корабель сміливця.

Як він має розповісти людям, що земля кругла? Як розповісти, що до Китаю й Індії можна доплисти однаково із сходу чи із заходу. Розказати про це людям не можна, але їх можна переконати своїми ділами. І Христофор поїде таки колись на захід, у це море, де кінець світу.

— Гей, хлопче, з дороги! Втікай, бо розчавимо тебе! — почувся оклик. Христофор здригається й відскакує. З корабля моряки скочують великі бочки . . .

Хлопець спостерігає, що надходить вечір. На сонці спокійно виблискують шпилі його рідного міста, а ще далі зеленіють гори. Море спокійне. З-за обрію знову підіймається вітрило. Знову корабель везе товари з Індії — вони дорогі, бо їх так тяжко перевозити суходолом.

Хлопець вирішує, що так довго вже не буде. Як він виросте, то покаже всім інші шляхи — тільки водою: тоді все буде дешеве, бо ж перевіз водою дешевий.

Христофор радісно посміхається і біжить додому, допомагати батькам.

***

Мавши чотирнадцять років, Христофор уперше вирушив в море. Спочатку він наймався на кораблі, як хлопець-послугач, а потім в ньому почали цінити знання й здібності моряка. Він швидко на-

---

ХТО Ж ТО ТАКАЯ?

Бачить — не бачить,
Чути — не чує,
Мовчки говорить,
Дуже мудрує.

Кривду соромить,
Правди навчає,
Часом жартує,
Смішки справляє.

Люба розмова, —
Дай, Боже, діти,
З нею довіку
Жити-дружити.

***

Хто ж то такая
В світі щаслива?
Мудра, правдива,
І жартівлива?

Як не вгадали,
Стану в пригоді:
Річ коротенька —
К н и ж к а та й годі!

Леонид Глібів

вчився вживати бусолю,[2] пізнавати швидкість і напрямок руху корабля, був витривалий і спокійний під час небезпечних морських бур. У вільні хвилини він сидів над мапами, — вчився відчитувати та рисувати їх.

За цей час Христофор побував у багатьох країнах над Середземним морем. Походив він по пристанях Еспанії, Португалії, Греції й Африки. Не раз доводилось втікати від піратів.[3] Вони нападали на торговельні судна, вирізували залоги й забирали вантаж, часто навіть разом з кораблем.

А бувало, що й торговельні кораблі нападали одні на одних. Якось три ґенуйські кораблі, з якими плив Колюмб, несподівано напали на венеційські судна. Перекинули на них гаки і кинулися атакувати. Венеційці завзято оборонялися. Під час боротьби спалахнув венеційський корабель, до якого був причеплений корабель Христофора. Вогонь перекинувся і на ґенуйський корабель. Треба було рятуватися.

Христофор поглянув у глибоку чорну воду. Страшно було кидатись туди. Озирнувся назад — побачив, як полум'я охоплює весь корабель. Перехрестився і скочив. Розглянувся навколо й побачив у воді довге весло, що впало з палаючого корабля. Сам він був добрий плавець і з веслом почував себе досить певно. Одною рукою тримався весла, другою гріб убік далекого берега.

Цілковито виснажений доплив. Тяжко зідхнув і, хитаючись, пішов на вогні великого міста — Лісбони[4]...

За ним були його морські подорожі, його юнацькі мрії, його дитинство у Ґенуї і батьки, що нічого не знали про долю сина.

Мокрий і змучений Христофор ішов у столицю чужої країни, — у невідоме майбутнє. Він відчував лише одне, що його дитинство і юнацтво вже скінчилися — починається нове життя дозрілого мужа.

---

[1] меви, білі птахи, що літають понад морем і супроводять кораблі.
[2] бусоля — прилад із магнетною стрілкою для визначення сторін світу і кутів між напрямками даного місця.
[3] пірати, морські розбишаки.
[4] Лісбона — столиця Португалії.

ПТАШИНА РАДА

**Колись птахи зібралися в громаду,
Щоб дати лихові пораду:
І звір, і люди нищать їх —
Як жити серед лих таких?
Балакали чимало,
Усяке там по-своєму казало:
Той каже: ми недбалі,
А дехто: це святі послали
Нам за гріхи таку покуту з неба, —
Так їй коритись треба.
Аж кібець молодий з гурта:
„Ні, братчики, — озвавсь, — тут сторія не та!
Якби ми всі гуртом стояли,
Один би одного обороняли,
Тоді було б не страшно ворогів
І найдрібнішій тій пташинці,
А то ідуть — куди який схотів,
І ворог їсть нас поодинці.
Замість, щоб боронить гуртом своє життя,
Ми гриземося без пуття.
Покайтесь, братчики, та схаменіться, —
Гуртом усі давайте биться".
— „Це правда. Правда... так..." —
Зняла громада крик до неба.
„Авжеж! — промовив грак, —
Єднатись, а не гризтись треба,
А в нас щоденная гризня:
Раз бачив сам я серед дня,
Як кібець солов'я в садочку..."
„Що солов'я?" — тут кібець аж скипів.
— „Та що? Піймав та й з'їв
Десь у куточку!.."
„Я — з'їв? Я світ і правду вам
Тут зараз показав, дурним птахам,
А ви й брехати ще на мене!..
Та на ж тобі, опудало мерзенне!.."
І кібець за грака вхопивсь,
Граки ж за того стали сміло,
Шуляк за кібця оступивсь,
А там ще й інші встряли в діло —
Ґвалт, галас, крик!.. Ще мить —
В повітря пір'я вже летить,
І почалась чубійка,
Безглуздая пташина бійка...**

***

**Даремне говорить про згоду,
Коли нема ладу серед народу.**

Борис Грінченко

* * *

**Учітеся, брати мої!
Думайте, читайте
І чужому научайтесь, —
Свого не цурайтесь.**

Тарас Шевченко

К. Перелісна Ілюстрація *М. Дмитренка*

Жила собі маленька мушка. Усеньке літо вона пурхала-літала, журби не знала. Та прокинулась одного ранку і заплакала:

— Ой, холодно мені! У мене лапки померзли!

— Це вже осінь прийшла, — сказала стара муха. — Годі тобі вже літати, шукай куточка, де будеш взимку спати.

— Я не хочу спати! — гукнула мушка. — Полечу погрітись на сонечку.

Полетіла вона в садок і сіла на листочку.

— Ой! — зразу ж гукнула вона. — Який ти холодний!

— То осінь вже прийшла, — сказав листочок. — А восени я замерзаю.

— А-а! — розсердилась мушка. — Яка там осінь, коли сонечко так гріє.

— То так, — почав був листочок, але мушка не захотіла його слухати і перелетіла на стовпчик. Та дивно-дивно їй: дерева майже все листя поскидали, квіти зів'яли й до землі похилилися, і пташки десь поховалися, лише горобці кричать:

— Всі! всі! всі!

— Що там таке? — запитала їх мушка.

— То ми з ластівками прощаємося, — відповів їй горобчик. — Уже всі полетіли.

— Куди полетіли? Чому? — здивувалась мушка.

— До вирію полетіли, бо тепер осінь, — відповів горобчик.

— Осінь! осінь! осінь! — зацвірінькали всі горобчики зразу.

— І ви про осінь кричите! — розсердилася мушка. — Байдуже мені! Ще сонечко так гарно гріє!

Полетіла вона по садочку і побачила малиновий кущ з ягідками.

— О! — гукнула вона радісно. — Усе то дурниці! Хіба ж восени ягідки бувають?

— Авжеж! — озвався малиновий кущ. — На мені ягоди бувають до самого снігу.

— А що то сніг? — запитала мушка.

— Ой-ой! — гукнули листочки. — Краще не згадуй . . . Він такий білий і холодний. Як присипле квіти й кущі, мусять вони до весни спати.

— Ну, й спіть собі! — пхикнула мушка. — А я не хочу!

Сіла вона знову на стовпчику, аж тут метелик летить, ледве-ледве крилечками ворушить.

— Сусідоньку! — гукнула до нього мушка. — Чому ти такий смутний? Може втомився? То сідай біля мене — відпочинь.

Метелик сів на бур'янинці і зідхнув:

— Ох, який я нещасливий! Я повинен був уже в мішечок залізти, щоб перезимувати, але не зробив цього раніше, а тепер не знаю, де мені причепитися.

— Для чого ти мусиш в мішечок лізти? — здивувалася мушка. — Ти ж занудишся там і крильця поламаєш . . .

— То так, — ще тяжче зідхнув метелик, — я й сам не хотів би цього робити, але взимку ніхто не літає, і всі метелики сплять до весни.

— Дурниця! — гукнула завзята мушка. — Зими ніколи не буде! Летімо краще наввипередки!

І мушка зірвалась із стовпчика, а метелик ледве поворухнув крилечками і сумно промовив:

— Ні, я таки хочу спати. Лети сама, а я тут собі мішечок зроблю.

— Ну, то ти дурний! — гукнула мушка. — Лізь собі в мішечок, а я он із бджілкою потанцюю.

Але бджілка лише стомлено поворухнула прозорими крильцями:

— Не до танців мені. Мене ледве носять мої крилечка.

— Чому то? — запитала мушка. — Може ти хвора?

— Ні, я не хвора, — мовила бджілка. — Але осінь прийшла, треба засинати.

— То й ти мусиш у мішечок лізти? — презирливо запитала мушка.

Бджілка кліпнула сонними оченятами:

ОСІНЬ

Ой, сонечку-світоньку,
    Де ти є?
І за чим та хмаронька
    Сльози ллє?

Чому вітер сердиться,
    Аж реве?
Нащо із берізоньки
    Листя рве?

Чому в'януть квітоньки
    На лугах?
Де поділись пташечки
    У гаях?

Ой, без тебе, сонечку,
    Нам не жить.
Виглянь, виглянь, яснеє,
    Хоч на мить!

К. Перелісна

— Ні, я не полізу в мішечок, я у вулику мушу спати до весни.

— Ну, й чудні ви всі! — засміялася мушка. — Тільки й чути: спати, спати. А я не хочу!

— Хо-хо! Бережись! — почувся тут чийсь голос у траві.

— Що там таке? — зацікавилась мушка й зиркнула в траву. — Що там таке?

Тут вона побачила сірого їжака з сухим листям на спині. Він стояв і нюшив у повітрі гострим писком.

— Що сталося? — запитала його мушка. — Кому ти гукаєш „бережись"?

— Усім! — сердито хрюкнув їжак. — Хіба не бачиш тієї хмари?

— Я не боюся хмар! — засміялася мушка.

— Он як! — хрюкнув їжак. — Гляди, щоб не пожалкувала...

— Не пожалкую! — задзижчала мушка. — Я не така. А ти б краще сказав мені, нащо в тебе стільки листя на спині?

— На те, щоб спати, — хрюкнув їжак, рушаючи в дорогу.

— Почекай, почекай! — спинила його мушка. — Хіба й ти взимі спатимеш?

— Авжеж! — буркнув їжак. — Усі розумні звірята взимі сплять.

Він хитнув своїм писком і зник під купою листя біля яблуні.

— От дивно! — промовила мушка задумано. — Усі збираються спати. Що ж мені робити? І справді якась біла хмара суне сюди. Ой-ой! Треба тікати!

— Тепер не втечеш! — загудів холодний вітер. — Тепер не втечеш!

Він збив її з стовпчика й кинув на купу листя.

— Гу-гу! гу-гу! Лежи тепер тут.

— Лихо моє! — заплакала мушка. — Пусти мене, вітрику! Я змерзла. І мух скільки білих налетіло!.. Ой, які вони холодні!..

— Угу-у! — зареготався вітер. — То такі мухи, що заморозять тебе.

І вітер закрутив навколо неї великі білі сніжинки.

— Ой-ой! — застогнала мушка. — Мене крилечка не держать... Я впаду!

— Гу-у! — ревів вітер. — Гу-у!

— Ох, я бідна! — затужила мушка, падаючи на купу листя. — Я ж замерзну тут... Хто ж мене порятує?

— Хто? хто? — захрюкав сердито їжак під листям. — А казала хмари не боїшся! Ну, нема вже чого робити, лізь до моєї хати.

Він розсунув листя до своєї нори і потяг туди мушку.

— Ось тобі листочок під голову, а другим накрийся та й спи. А то, бач, яка завзята: хмари не боюся! — буркотів їжак, затуляючи листям вхід до своєї хати.

Але мушка нічого вже не чула, вона міцно спала на сухому листочку, і їй снилися білі пухнасті метелики.

КОЛИСКОВА

(Внучці)

Спи, дитинко, будь щаслива...
Люлі-люлі-ля!
Стережуть твій сон ревниво
Небо і земля.

Вечір лагідний надворі,
Небо голубе...
Позбігалися всі зорі,
Щоб вітать тебе.

Ти не плач, моя маленька,
Усміхнись лишень:
Натомилась твоя ненька
За робочий день.

Вечір тихий, прохолодний —
Осінь чарівна!
Піднесу тебе сьогодні
Вперше до вікна.

Тільки виглянь на світ Божий,
Крихітко мала,
То й казатимуть прохожі:
„Зіронька зійшла!"

А як зорі те почують
В далі голубій,
Стрепенуться, затанцюють
Таночок тобі.

Бо для них уже не тайна,
Що, як підростеш,
Будеш ти, мов сонцесяйна
Зірка в світі теж!..

О. Кобець

Євген Яворівський Ілюстрації *М. Левицького*

ІВАН ТА ВОЛЯ

П'єса-казка на 3 дії для лялькового театру

Грають:

1. Дід
2. Баба
3. Іван Дзіньголос
4. Воля
5. Коваль
6. Коваленко
7. Косар
8. Косаренко
9. Чорнава
10. Бурчак
11. Гірчак
12. Птах Карнах
13. Песиголовець
14. Чорт
15. Смерть

ДІЯ ПЕРША

КАРТИНА ПЕРША

(У лісі лежить Іван під кущем, зорі лігить, а Дід та Баба гриби збирають).

Дід. Ну, що?

Іван. Лічу!

Баба. Що?

Дід. Зорі!

Баба. Хіба ж їх удень видно?

Дід. Каже, що йому видно.

Іван. Багато дуже...

Дід. А скільки ж налічив?

Іван. Га?

Баба. Скільки зірок налічив, сину?

Іван. А-а... десять.

Дід. Хм! Розумна голова.

Іван. Та їх, мабуть, більше, як десять.

Дід. А мабуть.

Іван. Та що ж, коли я далі не знаю.

(Павза. Дід і Баба посідали, зажурилися. А Іван підвівся, позіхнув та й каже:)

Іван. От коли б зробити такий човен, щоб у ньому до зірок літати! *(Нагло)*. А де сокира?

Дід. Нащо?

Іван. Дерево на човен зрубати.

Дід *(до Баби)*. Ну, що з ним робити, коли воно дурне?

Баба *(зідхнула)*. Було в нас три сини: старший — так, середущий — сяк, а цей — просто ніяк.

Дід. Дурень! Що не придумає, то купи не держиться.

Іван. Ов-ва!

Дід. Що-о? Старший — косар!

Іван. Ну?

Дід. Середущий — коваль!

Іван. Ну?

Дід. А ти що?

Іван. Я — Іван Дзіньголос!

Баба. І в кого ти, сину, вдався?

Іван. У татка з ненькою...

Дід. То йди но дров нарубай!

Баба. Та не барися, сину, щоб в обід поспів.

(Побрали Дід та Баба козуби й погвалали з лісу).

Іван *(стояв замислений, тоді стрепенувся, сокиру на плеге скинув)*. А я таки нишком човна встругну, хоч і дурний! Тільки б дерево годяще трапити.

(Пішов лісом вибирати дерево — натрапив на вербу, що на піску росте).

О! Верба! Як же вона виросла в лісі та ще й на піску?! Чудасія якась! Ат, однаково їй без води помирати. А на човен згодиться. Ану! *(Замахнувся сокирою, але погув зойк дівогий і спинився).*

Голос. Ой! Не рань мене, Іване, не рубай, мого тіла зів'ялого не вбивай!

Іван *(озирається)*. Почулося?! Ані лялечки... Хм! *(Замахнувся сокирою вдруге — і знову голос той).*

Голос. Ой! Не рань мене, Іване, не рубай, мого тіла зів'ялого не вбивай!

Іван *(аж сокиру пустив)*. Гай-гай! Чи не верба голосить?!

Голос. Я ж не верба гінка, кучерява... А була я дівчина молода, щаслива, та загубила мене відьма люта Чорнава... І стою я чарами зачарована, серед лісу росту заворожена!..

Іван. Шкода мені, дівчино, жаль тебе, вербо. Доки ж тобі в лісі під чарами стояти, наглої смерти чекати?

Голос. Доки жива люта чародійка Чорнава, доти в лісі ростиме верба кучерява!

Іван. Я піду до Чорнави! Я їй смерть заподію!

Голос. Не ходи! Ти один її не подужаєш. А як хочеш мене врятувати, слухай раду мою. Зріж із мене гілочку та зроби сопілочку, ця сопілка буде мати силу чарівну: все, що хочеш, вона зробить! Не проси тільки в неї нічого поганого, несправедливого, бо загинеш сам і мене навіки загубиш!

Іван. А Чорнава?

Голос. Не квапся, Іване! Ти іди з сопілкою до людей: грай їм добре, вигравай та людей на Чорнаву піднімай!

Іван *(до себе)*. Бог із ним — із човном, нехай іншим разом. *(До Верби)*. Я згоден.

Голос. А тепер поспішай! Я стомилася. Скоро в землю ввійду спочивати.

Іван. Зараз зріжу... Як же звуть тебе, дівчино-вербо?

Голос *(слабшає)*. Звали в людях мене... Воля...

Іван. То я зараз!.. *(Сокирою зрізає гілочку й починає майструвати, а верба тим часом у землю ввійшла. Скінчив Іван, обернувся до Верби — аж її нема)*. Де ж вона поділася? Чи не сплю я? Ні, сопілка ж зо мною. Ану, спробую заграти... Ох, моторошно! І чого б від неї забажати? Чого б такого звичайного? Не здумаю... Пху! Аж у піт кинуло... Пху! Хоч би напитися... О! Стривай! Ану, нехай вода... з цього сучка побіжить! *(Приклав сопілку до губів, заграв — вода з сучка побігла. Напився)*. Ах! Отепер можна й придумати. Ага! Треба ж дров додому! *(Помітив пень)*. О! Нехай оцей пень на тріски поколеться! *(Заграла сопілочка — пень на тріски враз розколовся)*. Ух! *(Аж сів Іван і шапка на ньому підскочила)*. Ого! *(І засміявся з задоволенням)*. А тепер нехай ці дрова та самі додому йдуть! *(Приклав до губів, заграла сопілочка — дрова позводились і додому рушили, а за ними Іван)*.

КАРТИНА ДРУГА

(Великий Луг. Косарі — батько й син — з косами ходять, високу траву косять, а їй кінця-краю немає!)

Пісня косарів

Гей, на трави впали роси,
На покоси запашні!
Задзвеніли гострі коси,
Наші коси замашні!

Від зорі до зорі,
Дзінь — дзень!
Косять луг косарі,
Гей!

Невеселі наші співи:
У неволі Рідний Край,
Відняла в нас відьма ниви,
Забирає весь врожай.

Від зорі до зорі... і т. д.

То ж не наші буйні трави,
Хоч і наші це поля —
У неволі у Чорнави
Стогне наша вся земля.

Від зорі до зорі... і т. д.

(Потомилися косарі, стали, спочивають, на коси спершися; не бачать вони Івана, що вийшов, на сопілці граючи, і став перед ними).

Іван. Здоров був, Степане! Чого журишся?

Косар. Здоров, Іване... В сина спитай.

Іван. Чого, небоже, похнюпився?

Косаренко. А чого ж радіти? Чорнава в неволю народ запрягла. На Чорнаву робимо.

Іван. Знаю.

Косаренко. Луг Великий до схід сонця треба викосити...

Косар. А не встигнемо — в чужі бори холодні сибірські та в степи далекі поженуть, або голову здіймуть!

Іван. А я на те раду маю, ха-ха-ха!

Косар. Ти? Яку?

Іван *(обриває сміх)*. Я скошу, побачите!

Косар. Жартувати прийшов — не час!

Іван. Ага, не хочете? А як прийдуть, село обступлять і на каторгу в чужину поженуть...

Косаренко. Дядьку Йване, нате косу та ставайте помагати.

К о с а р. Місяць сходить! .. До роботи! *(Беруться з сином до кіс).*

І в а н. Стійте! В мене сила чарівна! Ось! *(Підніс сопілку в руці).* Дивіться! *(До сопілки).* Нехай коси стануть вряд — Луг Великий викосять! *(Приклав сопілогку до губів, заграв: вирвались коси від косарів, уряд стали й загали косити. — Луг покосами поліг. Косарі до Івана кинулись).* От і все.

К о с а р і. Чи не у сні ми?

І в а н. Не знаю ...

К о с а р. Не гнівись, Іване, ти ж нам за батька рідніший!

І в а н. Еге, тепер „батько", а перше трохи дурнем не називали.

К о с а р. Де ж ти щастя таке натрапив?

І в а н. Слухайте мене. Ви Чорнаву знаєте?

К о с а р і. Ще б не знати! Відьма!

І в а н. А про дівчину Волю ви чули?

К о с а р. Від людей чув: була колись красна дівчина ...

І в а н. Де вона?

К о с а р і. Ми не знаємо. Певно, вмерла або своїх людей відцуралася ...

І в а н. Ні, хлопці. Вона в лісі стоїть заворожена, на піску виростає вербою.

К о с а р. Хто ж її загубив сердешну?

І в а н. Чорнава.

К о с а р і. Безталанна! Навіки пропала?

І в а н. Чому навіки? А ми нащо?

К о с а р і. Не подужати нам відьму лиху ...

І в а н. Боягузи! А сопілка?

К о с а р і. Що?

І в а н. Я ж з верби її зрізав! Я ж з вербою розмовляв — слово дав! Щоб чари з неї спали, на Чорнаву нам рушити випадає!

К о с а р і. А зброя?

І в а н. Наші ковалі викують!

К о с а р і. Пристаєм!

І в а н. Ну, спочивайте, а я — до ковалів.

К о с а р і. Добраніч!

І в а н. Добраніч!

(Косарі вкладаються на скошеній траві. Іван на сопілку грає, ідуги. Місяць зійшов. Ніг.).

КАРТИНА ТРЕТЯ

(Кузня. Курить горно. Ковалі кують потомлені, мляві).

Пісня ковалів

День і ніч ми куєм,
Ми у кузні живем —
Стук-грюк! стук-грюк!

День і ніч чад і дим,
Ми залізо куєм —
Стук-грюк! стук-грюк!

Не країні своїй,
Не на користь її —
Стук-грюк! стук-грюк!

На Чорнаву роби,
Ми — Чорнави раби —
Стук-грюк! стук-грюк!

(Потомились ковалі, спогивають, на держаки спершись. Не багать вони Івана, що вийшов, на сопілку граюги, і став проти них).

І в а н. Куйте, ковалі, на рідній, не своїй землі! Чого журитесь?

К о в а л ь. Загадала нам Чорнава до схід сонця накувати сто сот мечів, сто сот гармат, сто сот ланцюгів важенних, щоб братам нашим рідним руки кувати, в неволі держати.

К о в а л е н к о. А не встигнемо — в чужину на ще страшнішу каторгу поженуть, або голови здіймуть ...

І в а н. От морока! А я в лісі був.

К о в а л ь. Ну?

І в а н. Човна думав змайструвати ...

К о в а л ь. Човна?

І в а н. Еге, такого, щоб до зірок полетіти.

К о в а л ь. Ти б краще вдома сидів та старих батьків доглядав.

І в а н. Не сидиться. От, пішов до лісу, чарівну сопілку вирізав ...

К о в а л ь. Ха-ха-ха, чудуєш, брате?

І в а н. Ні, не чудую. Ось вона!

К о в а л е н к о. Чим же вона чарівна?

І в а н. Тим, що може все зробити, тільки в неї попросити. Але я ...

К о в а л ь. Ха-ха, боїшся?

І в а н. Боюся, щоб бува чого нечесного не забажати.

Ковалі. Ха-ха-ха, а що ж тоді буде?
Іван. Волю навіки загублю.
Коваль. Яку Волю?
Іван. Дівчину.
Коваль. Дівчину? Волю? Це та, що на неї ми так довго ждемо й не діждемось. Якби вона жила, помогла б нам з Рідного Краю пута неволі скинути. А ти звідки про неї знаєш?
Іван. Я з нею розмовляв.
Ковалі. Де? Коли?
Іван. У лісі. Вона там вербою росте...
Коваль. Ха-ха, складно почав, та не ладно скінчив. Давно тієї дівчини на світі нема... Ну, годі казок слухати! Іди до горна вогонь роздимай!
Коваленко. А з сопілкою як же?
Іван. Ви ж не вірите...
Коваль. Дрючок якийсь — не сопілка!
Іван. І від дрюка бува наука.
Коваль. Ну, гляди ж, щоб той дрюк і тебе не повчив! Годі час переводити! Берімось! Хоч з півста накувати б... *(Беруться до молотків).*
Іван. Стійте! Я куватиму. Ану, нехай молотки накують і мечів, і гармат, і ланцюгів важенних! Проти Чорнави пригодяться!
(Заграла сопілка — вихопились молотки з рук ковалів, погали самі кувати. Задзвеніло ковадло, запалало в горні, посипались гарягі бризки — готові мечі, готові гармати й ланцюг довжезний. Ковалі спершу з ляку розбіглися, потім вийшли та до Івана).
Ковалі. Звідки щастя тобі таке випало?
Іван. А що, повірили?
Коваль. Вибачай, Іване!
Іван. Я не гніваюсь. Слухайте, ковалі, ви Чорнаву знаєте?
Коваль. Ще б не знати! В неволі нас держить.
Іван. І про дівчину-Волю чули?
Ковалі. Щойно згадували.
Іван. Знаєте, де вона?
Коваль *(догадуючись)*. Чи не Чорнава її...
Іван. Еге ж! Чорнава згубила!
Ковалі. Навіки?
Іван. Ні, вона в лісі стоїть заворожена, на піску виростає вербою.
Ковалі. Доки ж їй під чарами стояти?
Іван. Доки жива відьма Чорнава, що весь наш нарід у кайдани закувала.
Коваль. Як же її подужати?
Іван. Нам сопілка допоможе чарівна!
Ковалі. А не мало нас?
Іван. Косарі ж із нами! Весь нарід з нами.
Ковалі. Гаразд! І ми з народом!..
Іван. Ну, до ранку спочивайте! Добраніч!
Ковалі. Добраніч!

(Ковалі полягали. Іван на сопілку заграв, відходячи. В горні згасло).

Кінець першої дії

Микола Щербак

ВИВІРКА

Ілюстрація М. Бутовича

**Рано вранці Ростик пив
Молочко з горнятка.
Раптом вітер зашумів,
Хтось відслону відхилив,
Дивиться: звірятко!**

**— Мамо! Вивірка прийшла!
Та яка ж хвостата!
Он побігла до стола,
Стала серед хати,**

**Лапки підняла на мить —
Чим же вивірку вгостить?!**

**У хлопчини на устах
Сонячна усмішка.
Він тихесенько устав
І подав горішка...**

КАТРУСЯ

**У маленької Катрусі
Коси до пів спинки,
Щічки — маку пелюсточки,
Очі — мов тернинки.**

**Вже й до школи на науку
Другий місяць ходить,
І літери на папері
Олівцем виводить.**

**Всі такі смішні, кривенькі,
Грубі і хвостаті, —
Тільки ж — лишенько — не знає,
Як їх прочитати...**

**От для помочі і кличе
Чорновушку кицю,
Але киця лиш мурличе,
І не хоче вчитись.**

**А Катруся, мов горобчик,
Стрибає-радіє:
— Бачиш, мамочко, не лиш я —
Киця теж не вміє!**

Ірина Наріжна

Іван Смолій

У ЧУЖОМУ МІСТІ

Без приятеля сумно жити. А в Анатоля нема ані одного знайомого хлопця. Він щойно недавно приїхав з батьками в це чуже місто.

Вийшов Анатоль з хати на вулицю, розглядається, а там, подалік за домами — майдан. Який чудовий майдан у цьому місті! Кругом старезні дерева, гойдалки, совганки. І повно дітвори. Метнувся Анатоль, розбігся до гурту і зупинився на краю майдану. Куди ж це він біжить? Він же не знає нікого з них. Він тут чужий. А як гарно було б бути разом із дітьми! Це вони гру в індіян завели. Найстарший хлопець застромив собі пташине перо за кашкет і йде попереду інших, як Соколине Око.

А той другий, чорнявий хлопець, що за Соколиним Оком ступає, то зовсім не тямить нічого. Витягнув два револьвери і стріляє, як навіжений. Револьвери — не лицарська зброя, не любить їх Анатоль. А в індіян ось зброя — луки, томагавки і списи.

І в татар теж луки були, і зодягалися татари незвичайно. Розповів би Анатоль дітям про татар та про козаків, уходників, що воювали з татарами, як ті піонери з індіянами. І гру таку завести б можна. З Соколиного Ока був би чудовий козацький ватажок. А той галасливий чорнявий хлопчина з револьверами — правдивий татарин.

Галаслива громадка пробігла коло хлопця, і ніхто не відізвався, ніхто не запросив його до гри. Дивиться Анатоль дітям услід. Оббіжать майдан кругом, поміж стовбури дерев скрадаючись, і знову будуть близько нього. Чи зупинити однопере Соколине Око, щоб прийняв і його до гри? Ні, не проситиме Анатоль. І цукорків та дістечок не виноситиме їм, щоб купити дружбу. Не такий Анатоль! А так хочеться до дітей . . .

— „На все є рада, тільки добре подумай!" — пригадує собі Анатоль слова пластового братчика. Швидко, гарячково думає Анатоль, що тут зробити б. І нараз зривається з місця, біжить за хату, до маленької клітки коло ґаражу. Мерщій! Він видумав плян, як заприязнитись з дітьми.

Громадка „індіян", дійшовши до кінця майдану, вертається з вигуками й пострілами. Доходить уже до місця, де стоїть незнайомий хлопець. Стоїть він, як стояв, та тільки ж, що це в нього на руках? Спинилися діти, опустив войовничий ковбой револьвери. Спинився і вождь — однопере Соколине Око. Познімали індіяни маски з облич. Всі дивляться на Анатоля. І не так на Анатоля, як на щось сіреньке, пухнате, довговухе, що в нього на руках.

— Зайчик! Правдивий, живий зайчик на руках у цього хлопця!

— Звідки ти його маєш? — питається Соколине Око.

Ілюстрація П. Холодного

— Це мені тато живого приніс, бо я дуже люблю звірят, — каже Анатоль.

— А ти тут живеш?

— Тут. Ми недавно приїхали, я нікого не знаю.

— А як тобі на ім'я?

— Анатоль.

— То дай мені, Анатолю, цього зайчика трохи потримати на руках, будеш з нами гратися, — каже Соколине Око.

— Гаразд, — мовить Анатоль, — тільки не випустіть, бо він прудконогий, і жаден індіянин його не зловив би.

Прищулився зайчик на руках у Соколиного Ока, тремтить боязко. А малі індіяни обступили кругом свого вождя й Анатоля. Кожний змагає стати ближче. Бо чи може бути щось приємніше, як торкнутися рукою м'якенького зайчикового кожушка і зблизька оглядати, як тремтять вуса сіренького капустяного ласуна?

— На, маєш! — сказав вождь, однопере Соколине Око до Анатоля, налюбувавшись зайчиком. — Віднеси його в клітку та не барися, приходь із нами гратися.

З того часу став Анатоль постійним товаришем гри дітей на затишному майдані, між старими деревами. А з Соколиним Оком зовсім заприязнився. Навчив його Анатоль і гри в козаків і татар, і всяких штук з пластового табору. Чуже місто не таке вже чуже. А діти, то й зовсім як найкращі друзі. Бо дружба між дітьми швидко росте.

Т. Білецька

Ілюстрації *М. Левицького*

ПРИГОДИ ЯШКА-СТРАШКА
АБО
ЯК СТРАХОПОЛОХ ЛЮДИНОЮ СТАВ

II

Рано-раненько вийшла баба Варвара з хати до криниці по воду, дивиться — біля воріт страхополох лежить. Такий обмерзлий, засніжений... Жаль стало страхополоха. Підняла вона його, обтріпала з снігу, понесла в хату та й поклала на піч, щоб трохи обігрівся.

Опівдні баба затопила в печі, зварила борщу, налила в миску і поставила на лаві, щоб прохолов, а сама пішла курей годувати. Вертається до хати та до борщу — а миска порожня. Стала вона й міркує:

— Чи я борщ варила, чи не варила? Чи я його їла, чи не їла?

Та варила — не варила, їла — не їла, а борщу нема і їсти хочеться. З'їла вона кусень хліба, запила водою, сіла прясти та все міркує, де той борщ подівся.

Аж доміркувалась... На другий день баба Варвара знов борщу зварила. Налила в миску та й поставила на лаві, щоб трохи прохолов, а сама пішла курей годувати. Набрала в коморі* решето пшениці, вийшла на двір та, замість іти до курей, пристала під вікном і чекає, що в хаті діятиметься. Дивиться, а страхополох лізе з печі, сідає на лаві та й їсть борщ, аж чубок трясеться...

— А то так! — думає вона. — Ну, коли ти, небоже, їсти вмієш, то й робити навчишся.

На третій день баба Варвара не топила й не варила. З'їла кусень хліба, запила водою, сіла на лаві під вікном і пряде. Вже й полудень, а вона все ще пряде. А страхополох на печі так крутиться, так вертиться...

— Холодно тобі, небоже? — питає вона.

А страхополох: — Угум...

— А їсти хочеться?

— Угум...

— Га, — каже баба Варвара, — якби так хто дровець врубав та води приніс, то в печі натопила б та й їсти зварила...

— Угум... — каже страхополох.

Пішла баба Варвара до комори, набрала решето пшениці й погодувала курей. Вернулась до хати, з'їла кусень хліба, запила водою, сіла на лаві під вікном і пряде. А страхополох на печі так крутиться, так вертиться...

— Холодно тобі, небоже? — питає вона.

А страхополох: — Угум...

— А їсти хочеться?

— Угум...

— Га, — каже баба Варвара, — якби так хто дровець врубав та й води приніс, то в печі натопила б та борщу зварила...

— А загляньте в вікно, чи не видно там кого, — каже страхополох.

— Ні, не видно, — відповідає баба Варвара, нібито виглядаючи у віконце.

Стало вечоріти. У баби Варвари пальці від холоду дубіють, а борщик аж пахне, але вона все ще сидить на лаві під вікном і пряде. А страхополох на печі вже мало не плаче.

— Холодно тобі, небоже? — питає баба Варвара.

— Ой, холодно! — каже страхополох.

— А їсти хочеться?

— Ой, дуже хочеться!

— Га, — каже баба Варвара, — якби так хто дровець врубав та води приніс, то в печі натопила б та й борщу зварила. Тобі дала б, сама б з'їла...

Ще не договорила, а страхополох із печі — скік...

— От так і зразу було б казати!

Схопив коновки та й у двері... Слухає баба Варвара — страхополох у шіпці рубає дрова, аж шіпчина трясеться...

— Добре то кажуть цигани: — думає баба, — „біда навчить і ворожити, як нема що в рота вложити".

Нарубав страхополох дров, приніс води, а баба в печі затопила та й борщу зварила. Попоїли вони, страхополох поліз на піч, а баба Варвара помила горшки-миски, сіла на лаві під вікном і далі пряде.

І так страхополох усю зиму дрова рубав, воду носив, хату замітав, а баба Варвара за той час попряла, мітків намотала, полотно виробила і пошила страхополохові сорочку.

(Продовження буде)

* комора — будівля, в якій господар переховує зерно та інші продукти.

З дитячого життя

ТАНЦЮВАЛЬНИЙ ГУРТОК В ПИТСБУРҐУ

У Питсбурґу зорганізувався дитячий танцювальний гурток при світлиці церкви св. Володимира. Гурток налічує двадцять членів. Діти навчаються українських народних танків — гопака, козачка, аркана, коломийки й „Катерини". Інструктором є п. Іван Щадий. Гурток брав участь у прилюдному виступі під час Українського Дня в Питсбурґу.

На світлині бачимо деяких членів гуртка. Горішній ряд зліва: Таня і Світлана Міняйло; середній ряд зліва: Варвара Шапока, Пері Федик, Марія Курман, Марія Драпаля; долішній ряд зліва: Марія Пацьора, Андрія Федик, Леся Пацьора, Анна Пацьора.

Що читати?

Для менших дітей вийшов недавно у Филаделфії новий збірничок казок, оповідань і віршів „Золоте павутиння". Придбайте собі, діточки, цю книжечку! Побачите там світ природи в золотій осінній одежі, а на дальших сторінках привітає вас бабуся Зима чарами св. Миколая і Різдва. Познайомившись з Галченям, кіткою Муркою та добродушками-ельфами, матимете багато радости.

Дуже цінна книжка для старших дітей і юнацтва це — „З о л о т і В о р о т а". Це читанка для дому й школи, яку зладила д-р Марія Овчаренко, а видали отці Василіяни. В ній є оповідання з історії України від княжих часів по сьогодні, є оповідання наших давніх і теперішніх письменників, є багато малюнків наших мистців. Книжка велика, має понад 200 сторінок і коштує 2 дол. Вона повинна бути в кожній дитячій бібліотеці.

Союз Українців у Великій Британії, який видає дитячий журнал „Юні Друзі", видав також дві книжечки для дітей. Перша — це віршована поема для дітей молодшого віку Леонида Полтави „Слон по Африці ходив". У ній весело розказано, як то різні звірі під проводом Слона пішли війною проти комарів. Хто війну виграв — прочитайте книжечку, то й знатимете. Книжечка має чотирнадцять ілюстрацій мистця Юрія Кульчицького і двокольорову обкладинку.

Друга книжечка — це теж поема для дітей Леонида Полтави „Жучок Щербачок". У ній автор зображує цікаві пригоди маленького Жучка, що не послухався мами і рушив із своєї хатки в Україні у світ шукати пригод. Хто хоче знати, які пригоди мав Жучок і чого він у світі навчився, хай прочитає цю історійку. Книжечка також ілюстрована.

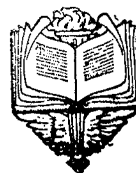
Леонида Полтаву Ви знаєте. Він часто пише вірші й оповідання для нашого журналу.

Готується до друку і незабаром появиться велике оповідання для дітей п. з. „Громадка добродушка Дадка", що її видає Об'єднання Працівників Дитячої Літератури у бібліотеці „Євшан-зілля". Повість цю написав письменник Авенір Коломиєць, а ілюстрації зладив мистець Мирон Левицький. Небесна радіовисильня повідомила, що св. о. Миколай уже замовив багато примірників цієї книжки, щоб принести її дітям у свій день... Це напевне буде найкращий свят-миколаївський дарунок!

* * *

Книги — морська глибина,
Хто в них пірне аж до дна,
Той, хоч і труду мав досить,
Дивнії перли виносить.

Іван Франко

РОЗГАДАЙМО!

1. ЗАГАДКИ

а.

Коло церкви має хату,
Ще й високу мов палату,
Всіх у церкву він скликає,
Але сам там не буває.

***

б.

Один говорить, два дивляться,
а два слухають?

***

в.

Що проходить крізь шибу вікна,
але її не розбиває?

***

2. ЗАГАДКИ-НЕДОМОВКИ

а.

Жовта сукня, сама ж біла,
Ще й зелені коси;
Як розріжеш її тіло —
Закрутить у носі.
Отака вона красуля,
А зовуть її . . . . . . ?

б.

Ні рибина, ні звірюка,
Дивовижна каменюка:
Прудко плаває в воді,
Ледве ж сунеться в ході.
То не звір і не комаха,
То річкова . . . . ?

Є. Яворівський

***

3. МАҐІЧНИЙ КВАДРАТ

. . . . місто в Галичині, давній червенський город
. . . . рід газу
. . . . звірята пустині
. . . . наступає після вибуху бомби

***

4. ЯКА ЦЕ КНИЖКА?

У друкарні складали назву книжки. Черенки перемішалися і вийшов такий дивний заголовок:

Л І Г А   Л І Ф А Р Е

Складач побачив помилку і зложив правильно. Який це заголовок?

Можемо вам сказати, що це книжка для дітей і молоді про Христа, і напевне маєте її в своїй бібліотеці, бо вона дуже цінна й гарна. Отож?

***

5. ЩО ЦЕ?

Невидимий дух скинув капелюх.

(Подав Богдан Кміцикевич)

6. УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ

(На місце рисок вставити бракуючі склади або букви).

На наш заклик у травневому числі „Веселки" діти надіслали такі приповідки:

Громада по ни - - -, бідному соро - - -
Не все зо - - - -, що сві - - - -
Без му - - нема на - - -
- - - си - - тою Бог з ка - - - - -
Тер - - ко - - че ота - - ном - - деш
- ве - - кої - - - ри ма - - - д - щ

Ці приповідки прислали такі діти: Дерлиця Зірка, Козак Сяня, Постолюк Ірина.

***

РОЗВ'ЯЗКИ ЗАГАДОК

Розв'язки загадок, вміщених у 9-му числі „Веселки" за вересень 1955 р.:

1. ЗАГАДКИ: а) горішки, б) капуста, в) павук; перо і ручка.

2. КОНИК: слова, які треба було вставити, надруковані розстріленими буквами:

На конику польовому
Їде старий жук д о д о м у.
„Но, конику зелененький,
Поспішайся, мій м и л е н ь к и й!
Там за лісом моя хата,
А у хаті ж у ч е н я т а
У віконце виглядають,
Свого тата д о ж и д а ю т ь.
Ой, там мило, любо, тихо:
Варить борщ моя ж у ч и х а,
Хліб із печі витягає,
Свого жука д о ж и д а є.
Но, зелений, но! Не гайся!
До господи п о с п і ш а й с я.
Як пущу на пашу в поле,
Нагуляєшся н а в о л і."

К. П е р е л і с н а

***

3. МАҐІЧНИЙ КВАДРАТ: кру, рух, ухо.

4. ЗАГАДКОВІ КАРТОЧКИ: а) Чернівці, б) Буковина.

5. ХРЕСТИКІВКА: барвінок, овечка, Русь, липа, міст, піст, Шибене, Святошин. — Букви на місці хрестиків дають: Б о р и с т е н.

***

ВИСЛІД ЛЬОСУВАННЯ НАГОРОД ЗА ДОБРІ РОЗВ'ЯЗКИ ЗАГАДОК із 9-го числа „Веселки" за вересень 1955 р. Правильні розв'язки прислали такі діти: Андрусяк Ярослав, Барановська Віра, Гудь Маруся й Юрко, Ґеник-Березовський Степан, Еліяшевська Христя, Єфремов Марія, Козак Сяня, Мисишин Віра, Михайлишин Орест, Словіковська Ірина, Тимків Ярема, Турянська Женя, Хміляр Леся, Хом'як Маруся.

У вислідi льосування нагороду отримали: Козак Сяня, Хміляр Леся, Хом'як Маруся. На нагороду призначено історичне оповідання Володимира Бандурака п. з. „Козацька дитина".

Нашого читача Ц а р и н н и к а просимо негайно подати свою точну адресу для вислання нагороди.

***

Розв'язки загадок, вміщених у жовтневому числі „Веселки", присилати до кінця жовтня ц. р. Хто правильно розв'яже всі загадки, візьме участь у льосуванні нагород. Виказ учасників льосування й виграних нагород вмістимо в числі „Веселки" за листопад 1955 р.

КУТОК РОЗВАГ

ВІДТІНІ КОЛЮМБА

Ви напевно знаєте, що відкривець Америки Христофор Колюмб мав багате на пригоди, барвисте життя. І ось цього року згадуємо 463-ті роковини відкриття Колюмбом Нового Світу. З цієї нагоди робимо його предметом дуже приємної й цікавої зорової розваги.

Передусім помалюйте всю площину довкола Колюмба (тобто місце, обкреслене колом) яскравою крейдкою — помаранчовою, червоною, жовтою та ін.

Тепер тримайте малюнок у віддалі коло 16 цалів (інчів) від Ваших очей. Дивіться на малюнок одну хвилину.

Потім зверніть Ваші очі прямо на клаптик білого паперу або на ясно помальовану стіну, віддалену на яких шість стіп (фітів).

Зверніть увагу на зміну кольорів. Зображення Колюмба на стіні здаватиметься більшим, а колір тла, обкресленого колом, матиме зовсім іншу відтінь.

———— ⁂ ————

ЯК ВІДГАДАТИ ЧИСЛО?

Анумо, хто з вас добрий учень у рахунках, послухайте, як відгадати невідоме число. Попросіть свого друга, щоб загадав собі якесь число від 1 до 9, а ви це число відгадайте.

Робіть це так:

Хай друг, що загадав якесь число, додасть до нього 5, одержану суму хай помножить на 3, від того, що вийде, хай відійме 7, а від того, що зостанеться, хай знову відійме 8. Тепер хай вам скаже, що лишилося, а ви це число поділить через 3. Вийде число, яке загадав собі ваш друг.

———— ⁂ ————

СКОК ПОНАД ШНУР

Станьте в коло, одне від одного на два кроки. Одне з вас стає всередині кола і тримає грубий шнур, такий довгий, щоб сягав від рук трохи поза коло. На кінці шнура причеплений мішечок з піском (не камінь!). Хто стоїть всередині, — крутиться на місці, а шнур обкреслює разом з ним велике коло. Усі діти підскакують так, щоб шнур не зачепив їхніх ніг. Хто не підскочить впору і зачепить ногою шнур, виходить з гри.

Авторів і видавців, які бажають, щоб їхні видання для дітей були обговорені у „Веселці", в відділі „Що читати?", просимо надсилати свої твори у двох примірниках на адресу Редакції „Веселки".

НАША ПОШТА

Дорогі Читачі!

Від багатьох із Вас ми отримали привіти й побажання з нагоди першої річниці появи „Веселки". Нашому журналові минув 15-го вересня ц. р. один рік життя. Ваші листи з цієї нагоди свідчать про Вашу прихильність і любов до „Веселки".

Кожного місяця впродовж року Ви отримували свіже число „Веселки", а в ньому вірші, оповідання, казки, п'єски, гутірки, статтейки, розваги, загадки, дописи та гарні ілюстрації. За один рік вмістили в нашому журналі свої твори 54 різні автори й прикрасили його своїми ілюстраціями 19 різних мистців-малярів. Річник „Веселки" — це велика, груба книга, правдива прикраса бібліотеки.

З Ваших листів, які Ви писали впродовж першого року виходу „Веселки" після появи кожного числа, ми знаємо, що журнал Вам сподобався і що Ви радо його читаєте. Ви писали нам, які матеріяли хотіли б у ньому бачити та яким бажали б його мати. Деякі Ваші побажання ми сповнили, інші маємо на увазі. Своїми листами Ви заохочували нас до праці й допомагали нам провадити журнал. Багато із Вас прислали на пресовий фонд „Веселки" свої пожертви. Це здебільша Ваші дрібні ощадності, або гроші, які Ви мали вжити для своїх приємностей. Ваша жертвенність — це доказ, як близько на серці лежить Вам справа свого журналу.

Перші роковини „Веселки" ми вшанували новим почином, а саме — започаткували видання „Бібліотеки Веселки". Першим випуском вийшла книжечка Володимира Бандурака „Козацька дитина". Незабаром вийдуть нові випуски.

Сподіваємося, що „Бібліотека Веселки" буде втішатися такою самою Вашою симпатією й підтримкою, як і журнал.

Як можете спричинитися до розвою „Бібліотеки Веселки"? А ось як:

Набувайте до своїх бібліотек і читайте її видання.

Заохочуйте до цього своїх товаришів.

Просіть своїх учителів і виховників, щоб читали Вам її видання в школі та на сходинах Ваших молодечих організацій і товариств.

Подбайте, щоб її видання були в шкільних бібліотеках та в бібліотеках Ваших організацій.

Робіть подарунки з видань „Бібліотеки Веселки".

Присилайте пожертви на пресовий фонд „Веселки" й „Бібліотеки Веселки". Дякуємо Вам за Вашу пам'ять і сподіваємося, що й у другому році життя „Веселки" та її сестрички „Бібліотеки Веселки" Ваша співпраця з нами буде така гарна, як була досі.

Редакція „В е с е л к и"

„ВЕСЕЛКА", ілюстрований журнал для української дітвори, щомісячний додаток до щоденника „Свобода". Виходить на початку кожного місяця. Адреса Редакції й Адміністрації: „SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J. Редагує Колеґія з членів Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. Редакція застерігає собі право виправляти матеріяли. Передруки нових творів і репродукції ілюстрацій, вміщених у „Веселці", тільки за попередньою згодою Редакційної Колеґії. Заголовок і розділові заставки роботи П. Холодного.

Сценарій і текст: Р. ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрації: М. ЛЕВИЦЬКИЙ*

V ЧАСТИНА:
ПІДЗЕМНІ КОВАЛІ
(Продовження)

Сім днів і ночей ковалі важко працювали, з луски зміїної та з заліза гартованого багатирську зброю кували.

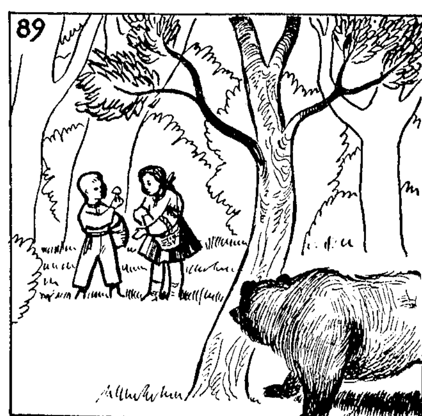
Каже Богута: „Велике спасибі! Зберігайте тую зброю в себе — я незабаром вернуся. За незвичайну зброю буде незвичайна плата".

І знов помандрував Богута густими лісами.

П'є Богута воду з струмочка і бачить: двоє діток гриби збирають.

Глип Богута — до дітей із гущавини велетень-ведмідь підкрадається.

„Ге-е-й! Ва-ре!" — загримів Богутин крик перестороги, аж посипалося з дерев листя.

Богута натиснув ногою дерево, і воно, нагнувшись, загородило ведмедеві дорогу.

(Продовження буде)

Вирвав ведмідь могутніми лапами дерево з корінням і замахнувся на Богуту.